

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์จากเบอร์ลิน
(Weekly News from Berlin)
สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน
25 กันยายน 2563

ข่าวภายในประเทศ และข่าวเศรษฐกิจ

จาก Covid19 สูระบบเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

คนส่วนใหญ่แอบหวังว่า หลังจากทีระบบเศรษฐกิจประสบปัญหาอย่างหนักในช่วงวิกฤติ Covid19 เศรษฐกิจจะกลับมาดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งความหวังนี้ จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อทั้งโลกร่วมมือกันแก้ปัญหา และก้าวเดินไปในทิศทางเดียวกันอย่างจริงจัง โดยช่วงก่อนหน้าทีวิกฤติจะเกิดขึ้น มีสัญญาณแสดงว่า ระบบเศรษฐกิจของโลก กำลัง

เดินไปในทิศทางที่ไม่ได้เรียกว่ายั่งยืน แต่อย่างใด ในระหว่างที่หนี้สินสาธารณะ และปัญหาเรือนกระจกที่เพิ่มขึ้น แต่ความเชื่อมั่นในภาคการเมืองของประชาชน กลับลดลง ปัญหาหลักอย่างความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ยังเป็นตัวแปรหลัก ที่ทำให้ปัญหาด้านการเมืองหนักขึ้น แม้ว่ามาตรการต่างๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อลดปัญหาจะส่งผลบ้าง แต่ก็ยังเป็นผลที่เกิดขึ้นในระยะสั้น แต่ระยะยาว

แล้ว ยิ่งทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในระบบเศรษฐกิจโลกหนักขึ้น หนี้สาธารณะขยายตัวขึ้น และวิกฤติ ก็ได้ทำให้ผู้อ่อนแอในสังคม ประสบปัญหาหนักขึ้น ซึ่งสิ่งที่จะสามารถเข้ามาจัดโครงสร้างใหม่ขึ้นมาได้ ก็คือ การสร้างความสมดุลในนโยบายการเงินการคลัง และการขยายกรอบนโยบาย เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ในสังคม และการรวบรวมประชากรในสังคม ให้มีความใกล้ชิดกันเกิดขึ้น ซึ่งในขั้นแรก อาจจะเริ่มต้นโดยการสร้างข้อตกลงในระดับนานาชาติ เพื่อป้องกันปัญหาความเหลื่อมล้ำขึ้น แต่ปัญหาที่จะตามมา ก็คือ การมองหาผู้นำประเทศ ที่พร้อมจะเป็นตัวแทนในการผลักดันให้มีการลดปัญหา

- นโยบายภาครัฐ   เศรษฐกิจการลงทุน   แนวโน้มตลาด   รายงานสินค้าและบริการ   อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

5 เส้นทางสู่ระบบเศรษฐกิจยั่งยืน

1. เงื่อนไขทางการเมือง

ตั้งแต่ช่วงปี 1980 เป็นต้นมา นโยบายการเงิน เรียกว่าได้ว่าเป็นเครื่องมือของนักการเมือง ที่ถูกนำมาใช้บ่อยๆ ในการจัดการกับปัญหาเศรษฐกิจ แต่นโยบายการเงินการคลังส่วนใหญ่ที่ถูกสร้างขึ้นมามักจะไม่มีคามยั่งยืนในตัวเอง โดยทุกครั้งที่มีสัญญาณว่า เศรษฐกิจจะลดกำลังลง ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจริง

หรือไม่จริง ก็ตาม ภาคการเมือง ก็จะใช้มาตรการการผ่อนคลายทางการเงินอย่างรวดเร็ว โดยไม่ได้ดูภูมิหลังว่า ในช่วงที่ใช้มาตรการต่างๆ อยู่ในช่วงขาลงของเศรษฐกิจโลก หรือช่วงที่อัตราเงินเฟ้อต่ำหรือไม่ ซึ่งแน่นอน ไม่มีทางที่มาตรการต่างๆ จะสามารถทำให้อัตราดอกเบี้ย สามารถขยายตัวขึ้นได้ เหมือนกับในช่วงที่เศรษฐกิจโลก ที่อยู่ในขาขึ้น โดยนโยบาย และมาตรการการเงินที่ถูกใช้งานอย่างซ้ำซ้อนกัน จนเกินไปเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็น

ว่า ในเชิงปฏิบัติ ไม่มีทางที่จะใช้นโยบายภาษี แบบ “ภายในเวลาที่กำหนด อย่างตรงเป้าหมาย และอย่างชั่วคราว” ได้ ในทางตรงกันข้าม การใช้มาตรการการผ่อนคลายการเงิน จะส่งผลกับอุปสงค์โดยรวม มากกว่าที่จะมีผลกระทบทางอ้อมกับสิ่งอื่นๆ ซึ่งเป็นการเข้าใจที่ผิดมาก เพราะการใช้มาตรการ จะส่งผลกระทบด้านการเมืองในระยะยาว เป็นอย่างมาก

นโยบายการเงินจะสัมฤทธิ์ผล หรือไม่ ขึ้นอยู่กับการลงทุนให้ถูกที่ ซึ่งแน่นอนการลงทุนมักจะมาพร้อมกับการสร้างหนี้เพิ่ม และจะส่งผลดีเพียงในระยะสั้น เท่านั้น เพราะหนี้ที่เพิ่มขึ้นมา ก็จะเป็นตัวชะลอ ให้สามารถใช้เงินในอนาคตได้น้อยลง เช่นกัน นโยบายการเงินที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่เน้นใช้เฉพาะการขยายตัวทางเศรษฐกิจมาเป็นตัววัดความสำเร็จ และการสร้างระบบอัตโนมัติ เพื่อรักษาระบบเศรษฐกิจไม่ให้หลุดตัวลง ทำให้ปริมาณหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

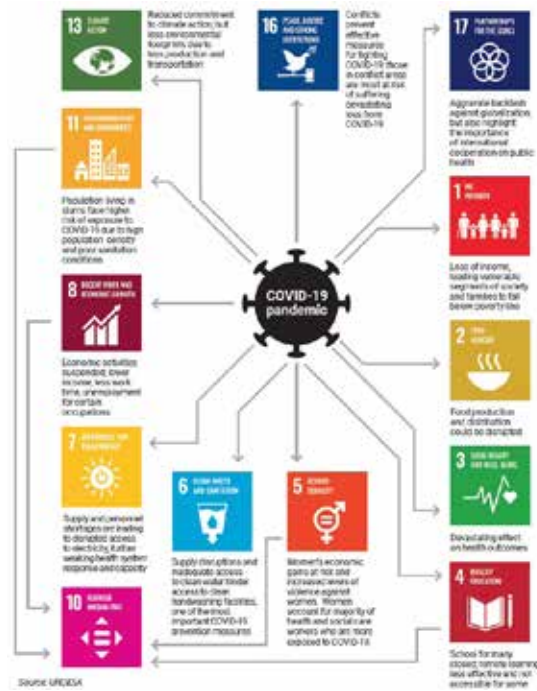
2. ความสั่นคลอน ที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจยั่งยืนในอนาคต

“เงื่อนไขเบื้องต้นทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้น” ในรูปแบบการสร้างหนี้สาธารณะเพิ่ม ก็สามารถทำให้เกิดความไม่มั่นคงด้านการเงิน ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เพิ่มขึ้น และการใช้ทรัพยากรได้ไม่ถูกจุด จะส่งผลให้วงจรเงินฝืดสาหัสกว่าเดิม จนทำให้สามารถใช้หนี้สาธารณะ คืนได้ยากขึ้น ในเวลาเดียวกัน การรับมือกับวงจรเงินฝืดเพื่อที่รักษาระบบเศรษฐกิจให้มีความยั่งยืน ก็หนักอยู่แล้ว แต่การปรับตัวเพื่อที่จะรับมือที่จะใช้ชีวิตกับเชื้อไวรัส ก็ยังสร้างความไม่มั่นคงในระบบเศรษฐกิจ เข้าไปอีก โดยเมื่อดู

- นโยบายภาครัฐ
- เศรษฐกิจการลงทุน
- แนวโน้มตลาด
- รายงานสินค้าและบริการ
- อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนั้น ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ในเชิงการระบาดวิทยาแล้ว ก็ทราบกันดีว่า หากไม่มีวัคซีน ก็จะไม่หยุดการระบาด จนกว่าจะมี “ภูมิคุ้มกันหมู่” เกิดขึ้น นั่นหมายความว่า ต้องยอมรับว่า จะมีการระบาดเกิดขึ้นได้เรื่อยๆ และเป็นไปได้ที่จะมีการ Lockdown เกิดขึ้นได้เสมอ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ ด้านอุปสงค์ และอุปทาน ไปอีกระยะเวลาหนึ่ง แน่นนอน ในเวลาเดียวกัน ราคาสินค้าบางรายการจะมีการเปลี่ยนแปลง อย่างเช่น ราคาอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น อีกทั้ง อัตราผู้ว่างงาน ก็จะเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใช้แรงงานกลุ่มแรงงานที่มีความรู้ต่ำ ซึ่งหากไม่ระมัดระวังในการจัดการด้านการเมืองให้ดี ปัญหาด้านราคาสินค้า และด้านแรงงาน ก็อาจจะหลุดออกจากการควบคุมได้ง่ายดาย จนทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา สิ่งสำคัญในเวลานี้ ก็คือ การตรวจสอบผลกระทบต่อทางอ้อม ที่จะเกิดขึ้นกับอุปสงค์ในอนาคต โดยกำลังซื้อ และรายได้ของประชากรที่มีปริมาณสูง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในแถบเอเชีย ที่เป็นตัวผลักดันให้เศรษฐกิจขยายตัวจริงๆ และทำให้ราคาสินค้าขยายตัวขึ้น แต่กำลังลดตัวลงอย่างเห็นได้ชัด

3. เศรษฐกิจแบบยั่งยืน

หากโลกยังเดินไปในทิศทางที่เป็นอยู่ในปัจจุบันต่อไป ก็แน่นอนว่า จะต้องประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจอีกในเวลาอันใกล้ คงจะต้องหาทางที่จะเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานในภาคเศรษฐกิจใหม่ ต้องมองระบบเศรษฐกิจโลกให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ให้เป็นระบบที่พัฒนาตัวไปเรื่อยๆ เหมือนกับหลายๆ สิ่งในธรรมชาติที่เป็นอยู่ในสังคม ต้องคิดให้เป็นระบบ ไม่ใช่คิดแตกแยก ซึ่งสิ่งนี้ จะเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จในการสร้างโลกที่มีระบบเศรษฐกิจยั่งยืน ซึ่งหากระบบมีความยั่งยืน ก็หมายความว่า สามารถที่จะมีความมั่นคงขึ้น แม้ว่าในบางครั้ง จะมีการลดกำลังเศรษฐกิจ หรือผลกำไรลงบ้างในระยะสั้น แต่ประสบการณ์ได้สอนว่า ระบบเศรษฐกิจที่ดี ต้องมีพื้นฐานที่ผูกพันไปด้วยระบบสังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ที่มีประสิทธิภาพ โดยสหประชาชาติเอง ก็ได้พัฒนาแผนด้านการพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้ยั่งยืนขึ้นมาแล้ว แสดงว่า ในประชาคมโลก ได้มองเห็นปัญหานี้แล้ว เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ระบบเศรษฐกิจที่ยั่งยืนตามระบอบประชาธิปไตย จะต้องให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ และการรวมสังคมเข้าหากันมากขึ้น ปัญหาในปัจจุบัน เป็นปัญหาระดับโลก แต่สถาบันระดับโลกที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่สามารถที่จะ

- นโยบายภาครัฐ   เศรษฐกิจการลงทุน   แนวโน้มตลาด   รายงานสินค้าและบริการ   อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

จัดการกับปัญหาได้เสมอไป เพราะประเทศต่างๆ ไม่ต้องการที่จะลดอำนาจอิทธิพลลง สิ่งที่เราต้องการ
ในเวลานี้ ก็คือ “วิสัยทัศน์” ว่า จะสามารถสร้างความสมบูรณ์ให้กับระบบเศรษฐกิจแบบยั่งยืน ได้อย่างไร
เพื่อที่จะสามารถใช้งานมันได้อย่าง ยืดหยุ่น และทั่วถึง ผ่านสถาบันต่างๆ ซึ่งตัวอย่างที่ดีในเวลานี้ ก็คือ
“ความตกลงตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปารีส” เป็นต้น

4. จุดที่เรียกว่า เศรษฐกิจแบบยั่งยืน

ในเวลานี้ ภาคการเมืองต้องเตรียมพร้อม
ที่จะออกมาป้องกัน ไม่ให้ปัญหาที่มีอยู่แล้วหนัก
ขึ้นไปอีก มากกว่าที่จะพยายามที่จะหาคำตอบเชิง
บวก เพราะปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีแนวโน้มที่
จะมากขึ้น ซึ่งควรที่จะมองหาทางแก้ปัญหาที่มีอยู่
และในเวลาเดียวกัน ก็ป้องกันไม่ให้มีปัญหาเพิ่ม
มากกว่าที่จะผันหวนถึงอนาคตที่สวยหรู แต่แล้ว
ก็ยังเป็นเพียงความฝันต่อไป แต่ปัญหายังคงอยู่ที่

เดิม อีกทั้งต้องยอมรับว่า ทุกๆ การเปลี่ยนแปลงในช่วงที่ระบบเศรษฐกิจมีปัญหา สามารถที่จะส่งผลให้
เกิดวิกฤติใหม่ได้เสมอ โดยสิ่งที่สำคัญในเวลานี้ ก็คือ การปรับโครงสร้างระบบหนี้ใหม่ ลดจำนวน “บริษัท
เงา” ที่สามารถอยู่ได้จากการช่วยเหลือของรัฐ แต่ไม่ได้มีศักยภาพที่จะสามารถดำเนินธุรกิจเองได้ ให้มี
ปริมาณลดลง โดยในหลายๆ ประเทศต้องเสริมสร้างวิธีจัดการในเชิงกฎหมาย และในด้านการปกครอง
ใหม่ เพื่อที่จะสามารถจัดการกับปัญหาได้รวดเร็วขึ้นอีกด้วย ส่งผลดีกับการสร้างหนี้ของภาคเอกชน และ
การสร้างหนี้สาธารณะของประเทศยากจนเป็นพิเศษ ในขั้นต่อไป รัฐบาลต่างๆ ต้องปรับนโยบายการเงิน
ให้กลับมาเป็นปกติ เพราะนโยบายการเงินที่ธนาคารกลางทำอยู่ ในปัจจุบัน จะสร้างปัญหามากขึ้น และ
อาจจะพังทลายลงได้ทุกเมื่อ ซึ่งการปรับระบบการผลิตให้มีความยั่งยืนขึ้น จะเป็นการลงทุนที่สูง แต่ก็
เป็นการสร้างความมั่นคงด้านการเงินให้กับประเทศได้สูงด้วยเช่นกัน

5. นโยบายระหว่าง “ไม่เป็นที่น่าพอใจนัก” กับ “หายนะ”

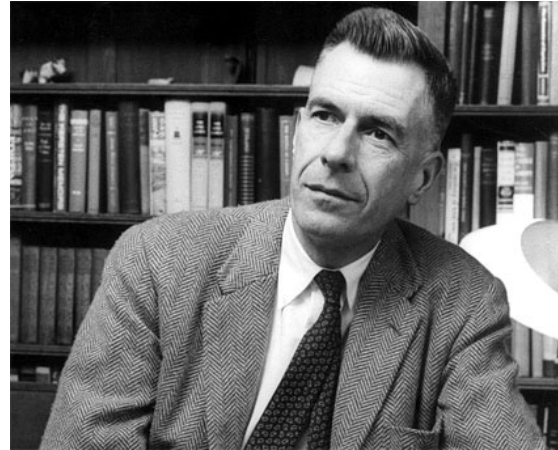
นักเศรษฐศาสตร์สหรัฐอเมริกา นาย John Kenneth เคยกล่าวว่า “การเมืองไม่ใช่ศิลปะแห่ง
การสร้างความเป็นไปได้ แต่เป็นการเลือกทางเดินที่ดีที่สุด ระหว่างเส้นทางที่ไม่เป็นที่น่าพอใจกับเส้นทาง
หายนะ” ซึ่งเป็นที่น่าเศร้าใจ ที่คำกล่าวเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมาก เพราะภาคการเมืองต้อง
ตัดสินใจแล้วว่า สิ่งใดสำคัญ เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เกินตัวขึ้นมา โดยเมื่อดูจากนโยบาย
การเงิน และการคลังในปัจจุบัน ก็มีแนวโน้มที่ธนาคารกลางของประเทศต่างๆ จะต้องสร้างหนี้เพิ่มขึ้น
อย่างมหาศาล เพื่อนำมาตอบสนองนโยบาย โดยอาจจะทำให้สามารถขยายช่วงเวลาภาวะเศรษฐกิจ

- นโยบายภาครัฐ   เศรษฐกิจการลงทุน   แนวโน้มตลาด   รายงานสินค้าและบริการ   อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น
ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้
ไม่ว่าโดยทางใด

ถดถอยออกไปได้สักกระยะหนึ่ง แต่ก็ไม่ใช้การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ เพราะไม่มีความยั่งยืน แต่กลับกลายเป็นปัญหาต่อระบบนิเวศทางเศรษฐกิจของประเทศ มากขึ้นไปอีก ซึ่งเมื่อมีการส่งเงินเป็นจำนวนมากเข้าสู่ระบบนิเวศฯ เพิ่มขึ้น แต่ระบบเศรษฐกิจไม่ได้มีการพัฒนาตัว และมีศักยภาพตามเม็ดเงิน ก็เป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาที่อาจจะไม่มีใครสามารถจะหยุดไม่ให้เกิดความ “หายนะ” ในอนาคตขึ้นได้ เมื่อภาคการเมืองมองเห็นถึงความ “หายนะ” ที่อาจจะเกิดขึ้นได้แล้ว ก็เป็นไปได้ที่จะทำให้สามารถตัดสินใจยอมรับกับ สิ่งที่เรียกว่า “ไม่เป็นที่น่าพอใจ” ได้ง่ายขึ้น เพราะต้องป้องกันไม่ให้เกิดความ “หายนะ” ขึ้น

บทความโดย นาย William White อดีตหัวหน้าหน่วยเศรษฐกิจของธนาคารเพื่อการชำระบัญชีระหว่างประเทศ (BIS - Bank for International Settlements)

จาก Handelsblatt 25 กันยายน 2563

Office of Commercial Affairs - Royal Thai Embassy
Petzowerstr. 1, 14109 Berlin, Germany
email - thaicom.berlin@t-online.de

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด